

Bệnh đạo ôn hại lúa

Tương tự như rầy nâu, đạo ôn (*Pyricularia oryzae*) cũng là một dịch hại nguy hiểm đối với cây lúa. Hiện nay hầu hết các giống lúa đang được trồng phổ biến trong sản xuất (đặc biệt là những giống có chất lượng gạo ngon đạt tiêu chuẩn xuất khẩu) lại là những giống nhiễm hoặc kháng yếu với bệnh đạo ôn.

Vì thế, nếu gặp thời tiết phù hợp, cây lúa đang ở giai đoạn xung yếu đối với bệnh, mà ruộng lại bón thừa phân đạm, thì bệnh có thể hủy diệt cả ruộng lúa chỉ trong vài ngày.

Đạo ôn có thể gây hại nhiều bộ phận phía trên mặt đất của cây lúa từ lá, đốt thân, cổ bông đến gié lúa, hạt lúa,...

- **Trên lá:** Bệnh gây hại chủ yếu ở giai đoạn mạ-đẻ nhánh. Lúc đầu vết bệnh chỉ nhỏ như đầu mũi kim, màu xám xanh giống như bị nước sôi, sau đó chuyển sang màu nâu, rồi lan rộng dần ra thành hình thoi, xung quanh màu nâu đậm, giữa màu xám trắng. Nếu nặng, nhiều vết bệnh liên kết lại với nhau làm lá bị cháy khô, cây lúa bị lụi xuống, ruộng lúa sẽ bị thất thu nghiêm trọng.

- **Trên cổ bông, đốt thân, gié lúa:** Nấm bệnh tấn công trên đốt thân, trên cổ bông và trên gié lúa. Chỗ bị bệnh lúc đầu có màu xám xanh, sau chuyển dần sang màu nâu, nâu đậm. Trên cổ bông, nếu ẩm độ không khí cao, chỗ vết bệnh sẽ mọc một lớp nấm mốc màu xám xanh, nếu trời khô vết bệnh sẽ khô tóp lại. Gặp gió to chỗ vết bệnh bị gãy gập, ruộng lúa trở nên xơ xác. Do cản trở việc vận chuyển chất dinh dưỡng từ cây lúa lên nuôi hạt, làm cho hạt lúa bị lép lửng. Nếu nặng bệnh có thể làm cho hạt lúa bị lép hoàn toàn.

- **Trên hạt:** Vết bệnh có hình đốm tròn, viền nâu, tâm màu xám trắng, đường kính khoảng 1-2 mm. Nếu nặng có thể làm cho hạt lúa bị lem lép lửng.

Để hạn chế tác hại của bệnh, bà con cần kiểm tra ruộng lúa thường xuyên (đặc biệt là những ruộng gieo cấy giống nhiễm như một số giống lúa thơm, những ruộng lúa tốt lớp,...) để kịp thời phát hiện và có biện pháp phòng trị kịp thời.

Khi phát hiện thấy chớm có bệnh, bà con phải ngưng bón đạm, không để ruộng bị khô nước. Đồng thời tiến hành phun xịt thuốc ngay.

Về thuốc có thể dùng một trong các loại thuốc như: Vifusi 40ND; Fuji-one 40EC; Vihino 40ND; Vikita 50ND,... trong các loại thuốc trên thì Fuji-one 40EC có tính lưu dẫn cao, ngoài đặc tính trị bệnh đạo ôn lá và cổ bông Fuji-one 40EC còn có tác dụng phụ kích thích bộ rễ phát triển giúp cho cây lúa hấp thu nhiều dinh dưỡng và cây trở nên to khỏe chống chịu được bệnh tốt hơn làm tăng năng suất thực tế cao hơn.

Khi sử dụng thuốc bà con phải tuân thủ nguyên tắc 4 đúng, đặc biệt là phải đủ lượng nước như khuyến cáo của nhà sản xuất để nước thuốc được trải đều trên toàn bộ ruộng và cây lúa. Trường hợp bệnh nặng hoặc điều kiện thời tiết nhiều sương mù, ẩm cao,... thuận lợi cho nấm phát triển thì bà con nên phun thuốc nhắc lại 2 đến 3 lần, mỗi lần cách nhau 5-7 ngày để hiệu quả trừ bệnh đạt hiệu quả. Tuyệt đối không pha thêm những loại phân bón lá có tỷ lệ đạm cao phun xịt cùng với thuốc.

Đối với những ruộng sắp trở đến trở lẹt xẹt, nếu thấy thời tiết thuận lợi cho bệnh (ban đêm lạnh, đêm và sáng sớm có nhiều sương mù, trời âm u, ít nắng,...) thì bà con nhớ phun một đợt thuốc ngừa bệnh tấn công trên cỏ bông, bông và hạt lúa, và phun tiếp lần hai sau đó khoảng 10-15 ngày (phun vào buổi sáng sớm hoặc chiều mát để không ảnh hưởng đến thụ phấn của bông lúa).